

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

МОНГОЛ КУВЕЙТЫН БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАХ ТӨВ ТӨААТҮГ-ЫН 2021
ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНД ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

АУДИТЫН КОД: АХГ-2022/02/НА-СТА-ТӨА

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу.

Аудитын хоёрдугаар газрын захирал, тэргүүлэх аудитор
Ц.Наранчимэг
Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Г.Гүнжидмаа
Утас: 261885 Цахим хаяг: gunjidmaag@audit.gov.mn
Аудитор: Г.Мөнхчимэг
Утас: 260512 Цахим хаяг: munkhchimeg.g@audit.mn
Гэрээгээр гүйцэтгэсэн аудит ХХК-ийн
Захирал Ч.Мөнхтуяа
Утас: 99108763 Цахим хаяг: uwaauul.audit@gmail.com

Улаанбаатар хот
2022 он

Агуулга

1. Аудитын санал дүгнэлт	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан.....	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	8
2.5 Техник, эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл.....	9
3. Аудитын тайлан.....	10
3.1 Ерөнхий зүйл.....	10
3.2 Дотоод хяналт.....	10
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	10
3.4 Материаллаг байдал	11
4. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	11
4.1 Байгууллагын үйл ажиллагаа.....	11
4.2 Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй эрх зүйн орчин.....	11
4.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого	12
5. Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	13
5.1 Шилэн дансны мэдээлэл.....	13
5.2 13	
6. Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	13
7. Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	13
8. Аудитын илрүүлэлт	14
8.1 Албан шаардлага	14
8.4 Зөвлөмж	15
9. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	18

Товчилсон үгийн жагсаалт

ААНОАТ	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албат татвар
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын олон улсын стандарт
СТОУС	Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт
ТӨААТҮГ	Төрийн өмчит аж ахуйн тооцоотой үйлдвэрийн газар
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
УБЦТС ТӨХК	Улаанбаатар цахилгаан түгээх сүлжээ Төрийн өмчит хувьцаат компани

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

МОНГОЛ КУВЕЙТЫН БАЙГАЛЬ
ХАМГААЛАХ ТӨВ ТӨААТҮГ-ЫН ЗАХИРАЛ
Х.ЕРХУЛАН ТАНАА

2022.03.15 № 07/598
танай _____-ны № _____-т

Аудитын санал дүгнэлт

Сөрөг дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлангийн олон улсын стандартад бүрэн нийцээгүй, материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулаагүй байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитаар илэрсэн дараах зөрчлүүдийн санхүүгийн тайланд үзүүлэх үр нөлөө материаллаг бөгөөд түгээмэл тархсан байна. Үүнд:

Сангийн яамны Э-тайлан системд шивсэн 2019, 2020, 2021 оны эхний хагас жилийн болон аудит хийлгүүлэхээр ирүүлсэн санхүүгийн тайлан, бараа материалын үлдэгдэл, журналуудын дүнгүүд зөрүүтэй, бүх барилгуудыг багцлан бүртгэсэн, 8 ханатай иж бүрэн сийлбэртэй гэр, тавилгыг бүртгээгүй, хөрөнгийн тооллогын бүртгэлийг ирүүлээгүй, ашиглалтгүй болон биетээр байхгүй хөрөнгөнд элэгдэл байгуулсан, авлага, өглөгийн үлдэгдлийг бүрэн тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, нийт 7,736.2 сая төгрөгийн залруулагдаагүй алдаа, зөрчил илэрсэн, санхүүгийн тайланг 23 хоног хоцроож ирүүлсэн байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1, 5.1.4, 13 дугаар зүйлийн 13.1, 13.7, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3, 20.2.6, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 73 дугаар зүйлийн 2-т заасан заалтууд, Сангийн сайдын 2017 оны 361 дүгээр тушаалаар баталсан "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн тайлан бэлтгэх заавар"-тай нийцээгүй, санхүүгийн тайлангийн иж бүрэн байх, толилуулга, оршин байх, эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Бидний олж авсан аудитын нотолгоо аудитын сөрөг дүгнэлтийн суурь болоход хангалттай бөгөөд зохистой гэдэгт итгэж байна.

Асуудлыг онцолсон зүйл

Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ нь Монгол Улсын Засгийн газар, Кувейт Улсын Засгийн газар хоорондын байгаль хамгаалах хамтын ажиллагааны хүрээнд байгаль орчин, аялал жуулчлалын чиглэлээр судалгаа, шинжилгээ хийх, жишиг эко аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааны ажил зохион байгуулах чиг үүрэг бүхий байгууллага байна. Харьяалах яам нь байгууллагын дүрэмд заасан чиг үүрэг, үйл ажиллагааг бүрэн хэрэгжүүлэхэд нь анхаарч, дэмжлэг үзүүлж ажиллах шаардлага байна.

Аудитын гол асуудлууд

Тус байгууллагын удирдлага тайлант оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Шилэн дансны тухай хууль, засгийн газрын холбогдох тогтоол, шийдвэрийг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Бусад асуудал

Дэлхий нийтийг хамарсан Ковид-19 цар тахлын нөлөөллөөс шалтгаалсан аялал жуулчлалын салбарын уналт нь тус байгууллагын үйл ажиллагааны өсөлтөд сөрөг нөлөө үзүүлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдүүдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

 Ц.НАРАНЧИМЭГ

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/			
	Үзүүлэлт	2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	ХӨРӨНГӨ		
1.1	Эргэлтийн хөрөнгө		
1.1.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	703,874.08	11,405,715.59
1.1.2	Дансны авлага	6,535,498.98	6,644,698.98
1.1.3	Татвар, НДШ-ийн авлага	-	6,127,910.58
1.1.6	Бараа материал	69,736,399.68	69,872,376.21
1.1.7	Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	-	54,452,264.84
1.1.11	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	76,975,772.74	148,502,966.20
1.2	Эргэлтийн бус хөрөнгө		
1.2.1	Үндсэн хөрөнгө	7,155,960,700.00	7,054,823,780.73
1.2.2	Биет бус хөрөнгө	1,039,500.00	874,500.00
1.2.10	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	7,157,000,200.00	7,055,698,280.73
1.3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	7,233,975,972.74	7,204,201,246.93
2	Өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмч		
2.1	ӨР ТӨЛБӨР		
2.1.1	Богино хугацаат өр төлбөр		
2.1.1.1	Дансны өглөг	7,982,512.00	54,098,789.50
2.1.1.2	Цалингийн өглөг	-	0.00
2.1.1.3	Татварын өр	106,631,679.19	124,832,048.88
2.1.1.4	НДШ-ийн өглөг	3,053,022.00	24,528,462.97
2.1.1.8	Урьдчилж орсон орлого	12,304,700.00	93,594,000.00
2.1.1.13	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	129,971,913.19	297,053,301.36
2.2	Өр төлбөрийн нийт дүн	129,971,913.19	297,053,301.36
2.3	Эздийн өмч		
2.3.1	Өмч: - төрийн	7,880,761,400.00	7,880,761,400.00
2.3.9	Хуримтлагдсан ашиг	(776,757,340.45)	(973,613,454.42)
2.3.11	Эздийн өмчийн дүн	7,104,004,059.55	6,907,147,945.58
	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	7,233,975,972.74	7,204,201,246.94

2.2 Аудит хийсэн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	ҮЗҮҮЛЭЛТ	2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	Борлуулалтын орлого (цэвэр)	496,381,782.00	192,371,814.22
2	Борлуулалтын өртөг	714,712,604.22	30,677,713.10
3	Нийт ашиг (алдагдал)	(218,330,822.22)	161,694,101.12
	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	3,853,916.37	
9	Борлуулалт , маркетингийн зардал		265,954,380.72
12	Бусад зардал	1,000,000.00	92,595,834.37
18	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	(223,184,738.58)	(196,856,113.97)
19	Орлогын татварын зардал		
20	Татварын дараах ашиг (алдагдал)	(223,184,738.58)	(196,856,113.97)
21	Зогсоосон үйл ажиллагааны татварын дараах ашиг (алдагдал)		
22	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)		
25	Нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашиг (алдагдал)		

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Өмч	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэгдэл	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
2019 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	7,880,761,400.00			(553,572,601.87)	7,327,188,798.13
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга					
Залруулсан үлдэгдэл	7,880,761,400.00			(553,572,601.87)	7,327,188,798.13
Тайлант үеийн цэвэр ашиг(алдагдал)				(223,184,738.58)	(223,184,738.58)
Бусад дэлгэрэнгүй орлого					
Өмчид гарсан өөрчлөлт					
Зарласан ногдол ашиг					
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн					
2020 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	7,880,761,400.00		-	(776,757,340.45)	7,104,004,059.55
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга			-	-	-
Залруулсан үлдэгдэл	7,880,761,400.00		-	(776,757,340.45)	7,104,004,059.55
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	-		-	(196,856,113.97)	(196,856,113.97)
Бусад дэлгэрэнгүй орлого					
Өмчид гарсан өөрчлөлт					
Зарласан ногдол ашиг					
Дахин үнэлгээний нэгдлийн хэрэгжсэн дүн					
2021 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	7,880,761,400.00	-	-	(973,613,454.42)	6,907,147,945.58

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

		/төгрөгөөр/	
Мөрийн дугаар	ҮЗҮҮЛЭЛТ	2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
1.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	546,019,960.20	296,377,808.07
	Бараа борлуулсан , үйлчилгээ үзүүлсний орлого	546,019,960.20	293,048,295.64
	Бусад мөнгөн орлого		3,329,512.43
1.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	544,794,318.41	285,675,932.22
	Ажиллагчдад төлсөн	90,592,409.23	96,874,792.60
	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	23,516,531.80	5,987,386.00
	Бараа материал худалдан авахад төлсөн	314,379,154.25	47,300,922.50
	Ашиглалтын зардалд төлсөн	73,872,307.97	106,965,987.54
	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	8,374,033.56	9,503,186.00
	Татварын байгууллагад төлсөн	14,855,449.48	8,639,754.58
	Бусад мөнгөн зарлага	19,204,432.12	10,403,903.00
1.3	Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	1,225,641.79	10,701,875.86
	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
	Мөнгөн орлогын дүн (+)	1,203,961.00	
	Бусдад олгосон мөнгөн урьдчилгааны буцаан төлөлт	1,203,961.00	
	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	1,203,961.00	
	Бусдад олгосон зээл болон урьдчилгаа	1,203,961.00	
2.3	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	0.00	0.00
3.0	Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	-	(34.34)
3.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	11,249,000.00	400,000.00
	Зээл авсан , өрийн цаас гаргаснаас хүлээн авсан	11,249,000.00	400,000.00
3.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	15,949,000.00	400,034.35
	Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө	15,949,000.00	400,000.00
	Валютын ханшийн зөрүү		34.35
3.3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(4,700,000.00)	10,701,841.51
4	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	(3,474,358.21)	10,701,841.51
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	4,182,200.00	703,874.08
6	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	707,841.79	11,405,715.59

2.5 Техник, эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2020 оны гүйцэтгэл	2021 оны			
				Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	Нийт орлого	Мян.төг	496,381.8	610,000.0	192,371.8	(417,628.2)	31.5
2	Нийт зардал	Мян.төг	719,566.5	604,821.3	389,227.9	(215,593.4)	64.4
3	Цэвэр ашиг, алдагдал	Мян.төг	(223,184.7)	4,660.8	(196,856.1)	(201,516.9)	-
4	Нийт авлага	Мян.төг	6,535.2	0.0	12,772.6	12,772.6	-
5	Нийт өглөг	Мян.төг	149,242.4	0.0	297,053.3	297,053.3	-
6	Хөрөнгө оруулалт	Мян.төг		109,908.0	0.0	(109,908.0)	-
7	Ногдол ашиг	Мян.төг		699.1	0.0	(699.1)	-
8	Нийт ажиллагсдын тоо	хүн	29	15	8	0	53.3
9	Нийт цалингийн сан	Мян.төг	123,333.6	135,600.0	111,129.8	(24,470.2)	82.2

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланд аудит хийж аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд компанийн дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал, аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгадагч байгууллагад нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, санхүүгийн тайлагналтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг 2022 оны 02 дугаар сарын 15-наас 2022 оны 03 дугаар сарын 15-ны хооронд Уваа уул аудит ХХК-ийн аудитор Ц.Саранцэцэг, аудиторын туслах Э.Номинчулуун, Г.Сампилмаа нар гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг захирал Ч.Мөнхтуяа хэрэгжүүлсэн.

Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайланг Уваа уул аудит ХХК-д 2021 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдөр цахимаар ирүүлсэн, албажуулсан санхүүгийн тайлан ирүүлээгүй байна.

3.2 Дотоод хяналт

Тус байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна гэж үзсэн.

Байгууллагын захирал Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлд заасан эрх, үүргээ, ерөнхий нягтлан бодогч Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлд заасан эрх, үүргээ бүрэн хэрэгжүүлээгүй байна.

Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг боловсруулж, батлаагүй байна.

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газраас тус байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тайлант онд дотоод аудит хийгээгүй байна.

Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ дотоод аудит, дотоод хяналтын нэгж, журамгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн аудитын зорилго оршино. Санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлсөн.

Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайланг Санхүүгийн тайлангийн олон улсын стандартад бүрэн нийцээгүй, материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулаагүй байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт хөрөнгийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “дунд” гэж үнэлэн, материаллаг байдлын түвшинг 0.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны санхүүгийн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийн 7,224.0 сая төгрөгөөс 0.5 хувиар буюу 36.2 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг 60.0 хувиар буюу 21.7 сая төгрөгөөр тогтоолоо.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

4.1 Байгууллагын үйл ажиллагаа

Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын эрхэм зорилго нь олон улсын стандартын түвшинд хүрсэн мэргэшсэн үйлчилгээ бүхий өрсөлдөх чадвартай байгууллага байхад оршино.

ТӨБЗГ-ын 2016 оны 183 дугаар тогтоолоор батлагдсан дүрэмд тус байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- байгаль орчин, аялал жуулчлалын чиглэлээр судалгаа, шинжилгээ хийх,
- жишиг эко аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх,
- мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааны ажил зохион байгуулах гэж тодорхойлжээ.

Байгууллагын улсын бүртгэлийн гэрчилгээнд Төрийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар статустай байна. Өмчийг 100.0 хувь төр эзэмшиж байна.

4.2 Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй эрх зүйн орчин

Монгол Улсын Засгийн газрын 2016 оны 10 дугаар сарын 15-ны өдрийн 110 дугаар тогтоолоор "Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв" төрийн өмчит аж ахуйн тооцоотой үйлдвэрийн газар байгуулагдсан байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд “Засгийн газар нь төрийн өмчийн бүрэн бүтэн байдлыг Улсын Их Хурлын өмнө хариуцах бөгөөд энэ талаар дараах бүрэн эрхтэй: ... 5/ хуульд өөрөөр заагаагүй бол төрийн өмчит хуулийн этгээдийг байгуулах, өөрчлөх, татан буулгах тухай шийдвэр гаргах, түүний дүрмийг батлах;...” гэсэн заалттай нийцэж байна.

ТӨБЗГ-ын 2020 оны 647 дугаар тогтоолоор Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшин, орон тоог баталсан ба цалингийн санг өмнөх оноос 12.3 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлсэн байна. Энэ нь Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай” тогтоолын 1.3. “Төрийн болон орон нутгийн өмчит, тэдгээрийн оролцоотой аж ахуйн нэгж, байгууллагын дотоод зохион байгуулалтын бүтэц, чиг үүргийг оновчтой тодорхойлж, орон тоо, чиг үүргийн давхардлыг арилгаж, төсөв, зардлыг хэмнэсэн байхаар шинэчлэх, удирдлагын цалин хөлсийг орлого, үр ашигтай нь уялдуулан, үйл ажиллагааны чиглэл, цар хүрээ, түвшин зэргийг харгалзан нэг хэлбэр, нийтлэг жишгээр ангилан тогтоодог зарчимд шилжих, цалин хөлсийг нэмэгдүүлэхгүй, шагнал, урамшуулал олгохгүй байх, зочин төлөөлөгч хүлээн авах, бэлэг дурсгал (цүнх, календарь, мэндчилгээ г.м)-ын зардлыг гаргахгүй байх,” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлтүүд орсон байна. Үүнд:

- Нийгмийн даатгалын тухай хууль,
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль,
- Коронавируст халдвар /ковид-19/-ын цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах тухай хууль.

4.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого

Санхүүгийн тайлангууд нь Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын зөвлөлөөс баталсан Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу бэлтгэгдээгүй байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/			
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	703.9	11,405.7	10,701.8
Авлага	6,535.5	12,772.6	6,237.1
Урьдчилгаа	0.0	54,452.3	54,452.3
Бараа материал	69,736.4	69,872.4	136.0
Үндсэн хөрөнгө	7,155,960.7	7,054,823.8	(101,136.9)
Биет бус хөрөнгө	1,039.5	874.5	(165.0)
Нийт хөрөнгийн дүн	7,233,976.0	7,204,201.2	(29,774.7)
Өр төлбөрийн дүн	129,971.9	297,053.3	167,081.4
Эздийн өмч	7,104,004,059.55	6,907,147,945.58	(196,856,113.97)
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	7,233,976.0	7,204,201.2	(29,774.7)

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд кассын 0.1 сая, банк дахь харилцах дансны 11.3 сая төгрөг байна. Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 7,054.8 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 101.1 сая төгрөгөөр буурсан нь үндсэн хөрөнгийн элэгдэл байгуулсантай холбоотой байна.

Авлага, өр төлбөрийн үлдэгдлээс УБЦТС ТӨХК-д өгөх 54.1 сая төгрөг, Хан-Уул дүүргийн Нийгмийн даатгалын хэлтэст өгөх 24.5 сая төгрөгийн өглөг баталгаажуулж, 218.4 сая төгрөгийн өглөг, 12.8 сая төгрөгийн авлагын үлдэгдлийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй байна.

Жилийн эцсийн тооллого хийсэн боловч тооллогын бүртгэл, тооцоо бодсон акт, бусад холбогдох материалыг аудитад ирүүлээгүй байна.

4.4. Техник, эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 3, 20 дугаар зүйлийн 20.1.3-д заасны дагуу байгууллагын үйлдвэрлэл, санхүүгийн төлөвлөгөө боловсруулж, зохих байгууллагаар батлуулж, биелэлтийг хангах үүрэгтэй.

ТӨБЗГ-ын 2020 оны 647 дугаар тогтоолоор Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшин, хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөг баталсан байна. Тайлант оны нийт орлогыг 610.0 сая төгрөгөөр, нийт зардлыг 604.8 сая төгрөгөөр, 5.2 сая төгрөгийн ашигтай байхаар тогтоосон байна. Үүнээс хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээнд 109.9 сая төгрөгийг төлөвлөсөн байна.

Нийт орлогын гүйцэтгэл 192.4 сая төгрөг болж, төлөвлөснөөс 417.6 сая төгрөг буюу 68.5 хувиар тасарсан, нийт зардлын гүйцэтгэл 389.2 сая төгрөг болж, төлөвлөснөөс 215.6 сая төгрөг буюу 35.7 хувиар дутуу гүйцэтгэлтэй, 196.9 сая төгрөгийн алдагдалтай ажилласан байна.

5. Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

5.1 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар нь 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т тус тус тусгасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 10 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ нь 2021 онд нийт 174.1 сая төгрөгийн 149 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас 157.6 сая төгрөгийн 93 мэдээллийг хугацаандаа, 16.5 сая төгрөгийн 9 мэдээллийг ил тод байршуулаагүй, 47 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны тухай хуулиар хүлээсэн үүргээ хэрэгжүүлээгүй, холбогдох ажилтанд хариуцлага тооцох албан шаардлага өгөв.

5.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын дүрмийн 1.1-т “Байгаль орчин, аялал жуулчлалын чиглэлээр судалгаа, шинжилгээ хийх, жишиг эко аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааны ажил зохион байгуулах” заасан үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхгүй, зочид буудлын үйлчилгээ эрхэлж байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Дүрэмд заасан үйл ажиллагаагаа хэрэгжүүлэх зөвлөмж өгөв.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй, үндсэн чиглэлийн дагуу үйл ажиллагаа явуулахгүй байгаа нь ТӨБЗГ-аас баталсан байгууллагын дүрэм бүрэн хэрэгжихгүй байна гэж дүгнэлээ.

6. Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Тус байгууллагын 2019, 2020 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар татгалзсан дүгнэлт өгсөн ба санхүүгийн тайланг үнэн зөв бэлтгэж, ирүүлэх албан шаардлагыг хэрэгжээгүй байна.

Завсрын аудитаар 7,539.3 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлж, зөвлөмж өгсөн. Өгсөн зөвлөмжийг жилийн эцсийн аудитаар дахин хянахад алдаа, зөрчил арилаагүй тул жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн аудитын илрүүлэлтэд тусгасан.

7. Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

ТӨБЗГ-аас баталсан байгууллагын дүрэмд заасан үйл ажиллагаагаа хэрэгжүүлж байгаа эсэхэд анхаарал хандуулах шаардлага байна. Сангийн яамнаас ирүүлсэн э-тайлан системд шивсэн санхүүгийн тайланг 2021 оны санхүүгийн тайлангийн эхний үлдэгдлээр авсан болно.

8. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 7,736.2 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 7,736.2 сая төгрөгийн зөрчилд 5 албан шаардлага хүргүүлж, 1 зөвлөмж өгөв.

Залруулагдаагүй 7,736.2 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил нь тогтоосон 21.7 сая төгрөгийн материаллаг байдлын түвшнээс их, өргөн тархсан тул АОУС 705-ыг үндэслэн “Сөрөг” дүгнэлт өглөө.

8.1 Албан шаардлага

1. Санхүүгийн тайланг хуульд заасан хугацаанаас 23 хоног хоцроож 2021 оны 3 дугаар сарын 10-нд цахимаар ирүүлж, албажуулсан санхүүгийн тайлан, хөрөнгийн тооллогын бүртгэл, тооцоо бодсон акт, бусад холбогдох материалыг аудитад ирүүлээгүй, 2021 оны 1-9 дүгээр сард бараа материалын тайлан гаргаагүй, шатахууны тооцоо боддоггүй, бараа материалын тайланг аудитын явцад нөхөж хийсэн, нярав хувийн харилцахаар байгууллагын гүйлгээг хийж, нягтлан бодох бүртгэлийг будлиантуулсан, кассын тайлан дахь дүн, огноо нь харилцахын дүн, огнооноос зөрүүтэй, нягтлан бодогч гүйлгээг интернет банкаар хийж байсан зэрэг зөрчил илэрсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 “төсвийн шууд захирагч ..., жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 25-ны дотор төрийн аудитын байгууллагад хүргүүлж, аудит хийсэн санхүүгийн тайланг 02 дугаар сарын 25-ны дотор харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлэх”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1, 13.7, 20 дугаар зүйлийн 20.1.1, 20.1.4, 20.2.3, 20.2.6 дахь заалтуудтай тус тус нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Хуульд заасан цаглабарт хугацаанд Төрийн аудитын байгууллагад санхүүгийн тайланг болон шаардлагатай баримт материалыг ирүүлээгүй холбогдох ажилтанд хариуцлага тооцох албан шаардлага өгөв.

2. Үйлчилгээ үзүүлэх ажлын гэрээг нягтлан бодогч, нярав нар байгууллагын өмнөөс байгуулж, баталгаажуулсан байна. Тухайлбал, Төв аймгийн нэгдсэн эмнэлэгтэй байгуулсан ковидын үед ор дэлгэх ажлын гэрээг нярав, тухайн эмнэлгийн нягтлан бодогчтой хийсэн байна. Мөн Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын нягтлан бодогч тус гэрээнд тусгасан 1 хоногийн төлбөрийг 30.0 мянган төгрөг байсныг 20.0 мянган төгрөг болгон бууруулан гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулан баталсан байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1 “Захирал дараах эрх, үүрэгтэй: 1/ тухайн үйлдвэрийн газрыг итгэмжлэлгүйгээр төлөөлөх”, “Үйлчилгээ үзүүлэх тухай” 2021 оны 06 дугаар гэрээний 9.3, 9.8 заалтуудтай тус тус нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Захирлын эрх, үүргийг нягтлан бодогч, нярав нар хэрэгжүүлдэг зөрчлийг таслан зогсоож, зөрчил гаргасан ажилтнуудад хариуцлага тооцох албан шаардлага өгөв.

3. Сангийн яамны э-тайлан системд шивсэн 2019, 2020, 2021 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн тайлангууд аудит хийлгүүлэхээр ирүүлсэн тайлангуудаас зөрүүтэй тайлагнасан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д “Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална”, 5.1.4-т “үнэн зөв байх”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т “холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах”, Сангийн сайдын 2017 оны 361 дүгээр тушаалаар баталсан “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн тайлан бэлтгэх заавар”-тай нийцээгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Санхүүгийн тайланг үнэн зөв хуулийн хугацаанд бэлтгэж, албажуулан ирүүлж байх албан шаардлага өгөв.

4. Нийт 12.8 сая төгрөгийн авлага, 218.4 сая төгрөгийн өглөгийн үлдэгдлийг харилцагч байгууллагуудтай тооцоо нийлж, баталгаажуулаагүй нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.6-д “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэсэн заалттай нийцээгүй, санхүүгийн тайлангийн эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Авлага, өглөгийн үлдэгдлийг тооцоо үүссэн бүх харилцагчтай тооцоо нийлж, тооллогын бүртгэлээр тооцоо бодож, баталгаажуулж байх албан шаардлага өгөв.

5. Үндсэн хөрөнгөд "Төв оффисийн барилга" нэртэй 7,358.3 сая төгрөгийн барилга бүртгэлтэй байна. Тус байгууллагын 10 барилгыг багцлан бүртгэсэн эсвэл бүртгэгдээгүй орхигдсон хөрөнгө байгаа эсэх нь тодорхойгүй, аудитын явцад ТӨБЗГ-аас авсан тулган баталгаажуулах албан бичигт барилга тус бүрээр үнэлж бүртгээгүй байна гэсэн хариу ирүүлсэн, 8 ханатай иж бүрэн тавилгатай сийлбэртэй гэрийг бүртгээгүй, ашиглалтгүй болон биетээр байхгүй хөрөнгөнд 60.4 сая төгрөгийн элэгдэл байгуулсан, журнал болон тайлангийн дүн 86.3 сая төгрөгөөр зөрүүтэй зэрэг зөрчил илэрсэн,

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-д “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно”, 13.7-д “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т “холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах”, 20.2.6-д “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэж заасантай нийцэхгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Барилга тус бүрээр үнэ тогтоож, бүртгэлгүй хөрөнгийг бүртгэлд авч, элэгдлийг зөв тооцох, хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгах албан шаардлага өгөв.

8.4 Зөвлөмж

1.Нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналттай холбоотой асуудал

1.1 Илрүүлэлт: Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.2-т “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага нь нягтлан бодох бүртгэлийн хууль тогтоомж, стандарт, дүрэм, журам, зааварт нийцүүлэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баталж, мөрдөж ажиллана” гэж заасны дагуу Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг боловсруулж, батлаагүй, Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолоор баталсан “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт, шалгалтыг зохион байгуулах нийтлэг журам”-д заасны дагуу дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам боловсруулаагүй, 2021 онд дотоод хяналт шалгалтын ажил зохион байгуулаагүй байна.

1.2 Зөвлөмж: Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг, дотоод хяналт, шалгалтыг зохион байгуулах нийтлэг журмыг боловсруулан, мөрдөж ажиллах зөвлөмж өгөв.

Дээрх албан шаардлага, зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

.

9. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Байгууллагын нэр	Аудитын код	Алдаа зөрчлийн утга	Тогтоосон акт, албан шаардлага өгсөн зөвлөмжийн утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс									
							Залруулга		Акт		Албан шаардлага		Хариуцлага тооцох		Зөвлөмж	
					Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн асуудлаар																
1	МКБХТ ТӨААТҮГ	АХГ-2022/02/Н А-СТА-ТӨА	Санхүүгийн тайланг хуульд заасан хугацаанаас 23 хоног хоцроож 2021 оны 3 дугаар сарын 10-нд цахимаар ирүүлж, албажуулсан санхүүгийн тайлан, жилийн эцсийн хөрөнгийн тооллогын бүртгэл, тооцоо бодсон акт, бусад холбогдох материалыг аудитад ирүүлээгүй, 2021 оны 1-9 дүгээр сард бараа материалын тайлан гаргаагүй, шатахууны тооцоо боддоггүй, бараа материалын тайланг аудитын явцад нөхөж хийсэн, нярав хувийн харилцааар байгууллагын гүйлгээг хийж, нягтлан бодох бүртгэлийг будлиантуулсан, кассын тайлан дахь дүн, огноо нь харилцахын дүн, огнооноос зөрүүтэй, нягтлан бодогч гүйлгээг интернет банкаар хийж байсан зэрэг зөрчил илэрсэн.	Хуульд заасан цаглабарт хугацаанд Төрийн аудитын байгууллагад санхүүгийн тайланг болон шаардлагатай баримт материалыг ирүүлээгүй холбогдох ажилтанд хариуцлага тооцох албан шаардлага өгөв.	1								1			
2	МКБХТ ТӨААТҮГ	АХГ-2022/02/Н А-СТА-ТӨА	Үйлчилгээ үзүүлэх ажлын гэрээг нягтлан бодогч, нярав нар байгууллагын өмнөөс байгуулж, баталгаажуулсан байна. Тухайлбал, Төв аймгийн нэгдсэн эмнэлэгтэй байгуулсан ковидын үед ор дэлгэх ажлын гэрээг нярав, тухайн эмнэлгийн нягтлан бодогчтой хийсэн байна. Мөн Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын	Захирлын эрх, үүргийг нягтлан бодогч, нярав нар хэрэгжүүлдэг зөрчлийг таслан зогсоож, зөрчил гаргасан ажилтнуудад хариуцлага тооцох албан шаардлага өгөв.	1								1			

Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын
2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

			нягтлан бодогч тус гэрээнд тусгасан 1 хоногийн төлбөрийг 30.0 мянган төгрөг байсныг 20.0 мянган төгрөг болгон бууруулан гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулан байгуулсан												
3	МКБХТ ТӨААТҮГ	АХГ-2022/02/Н А-СТА-ТӨА	Сангийн яамны э-тайлан системд шивсэн 2019, 2020, 2021 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн тайлангууд аудит хийлгүүлэхээр ирүүлсэн тайлангуудаас зөрүүтэй тайлагнасан байна	Санхүүгийн тайланг үнэн зөв бэлтгэж, албажуулан ирүүлж байх албан шаардлага өгөв.	1	0.0					1	0.0			
4	МКБХТ ТӨААТҮГ	АХГ-2022/02/Н А-СТА-ТӨА	Нийт 12.8 сая төгрөгийн авлага, 218.4 сая төгрөгийн өглөгийн үлдэгдлийг харилцагч байгууллагуудтай тооцоо нийлж, баталгаажуулаагүй байна.	Авлага, өглөгийн үлдэгдлийг тооцоо үүссэн бүх харилцагчтай тооцоо нийлж, тооллогын бүртгэлээр тооцоо бодож, баталгаажуулж байх албан шаардлага өгөв.	1	231,198.6					1	231,198.6			
5	МКБХТ ТӨААТҮГ	АХГ-2022/02/Н А-СТА-ТӨА	Үндсэн хөрөнгөд "Төв оффисийн барилга" нэртэй 7,358.3 сая төгрөгийн барилга бүртгэлтэй байна. Тус байгууллагын 10 барилгыг багцлан бүртгэсэн эсвэл бүртгэгдээгүй орхигдсон хөрөнгө байгаа эсэх нь тодорхойгүй, аудитын явцад ТӨБЗГ-аас авсан тулган баталгаажуулах албан бичигт барилга тус бүрээр үнэлж бүртгээгүй байна гэсэн хариу ирүүлсэн, 8 ханатай иж бүрэн тавилгатай сийлбэртэй гэрийг бүртгээгүй, ашиглалтгүй болон биетээр байхгүй хөрөнгөнд 60.4 сая төгрөгийн элэгдэл байгуулсан, журнал болон тайлангийн дүн 86.3 сая төгрөгөөр зөрүүтэй зэрэг зөрчил илэрсэн	Барилга тус бүрийн үнэлгээ, бүртгэлгүй болон биетээр байхгүй хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгах, данснаас хасах асуудлыг холбогдох байгууллагад зохих журмын дагуу тавьж шийдвэрлүүлэх, тайлан болон журналд хөрөнгийн бүртгэл зөрүүтэй байгааг залруулах албан шаардлага өгөв.	1	7,505,037.4					1	7,505,037.4			
6	МКБХТ ТӨААТҮГ	АХГ-2022/02/Н А-СТА-ТӨА	Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.2-т "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага нь нягтлан бодох бүртгэлийн хууль	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг, дотоод хяналт, шалгалтыг зохион байгуулах	1									1	

**Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын
2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан**

			тогтоомж, стандарт, дүрэм, журам, зааварт нийцүүлэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баталж, мөрдөж ажиллана” гэж заасны дагуу Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг боловсруулж, батлаагүй, Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолоор баталсан “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт, шалгалтыг зохион байгуулах нийтлэг журам”-д заасны дагуу дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам боловсруулаагүй, 2021 онд дотоод хяналт шалгалтын ажил зохион байгуулаагүй байна.	нийтлэг журмыг боловсруулан, мөрдөж ажиллах зөвлөмж өгөв.												
ДҮН					6	7,736,236.0					3	7,736,236.0	2	0.0	1	0.0
Санхүүгийн тайлангийн асуудлаар шалгасан нийцлийн асуудал																
1	МКБХТ ТӨААТҮГ	АХГ-2022/02/НА-СТА-ТӨА	Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст мэдээллийг 47 хугацаа хоцроож, 9 мэдээллийг байршуулаагүй.	Хариуцлага тооцох албан шаардлага.	1	174,071.9							1	174,071.9		
2	МКБХТ ТӨААТҮГ	АХГ-2022/02/НА-СТА-ТӨА	Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын дүрмийн 1.1-т “Байгаль орчин, аялал жуулчлалын чиглэлээр судалгаа, шинжилгээ хийх, жишиг эко аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааны ажил зохион байгуулах” заасан үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхгүй, зочид буудлын үйлчилгээ эрхэлж байна.	Дүрэмд заасан үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх зөвлөмж өгөв.	1										1	
ДҮН					2	174,071.9							1	174,071.9	1	0.0
НИЙТ ДҮН					8	7,910,307.9					3	7,736,236.0	3	174,071.9	2	0.0

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 03 дугаар сарын 15 № 481/00150054
АХГ-2022/02/4А-СТА-ТӨА

Улаанбаатар хот

Сахилгын шийтгэл ногдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8.9.8-д заасны дагуу Монгол Кувейт байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Үйлчилгээ үзүүлэх ажлын гэрээг нягтлан бодогч, нярав нар байгууллагыг төлөөлж байгуулан, баталгаажуулсан байна. Тухайлбал, Төв аймгийн нэгдсэн эмнэлэгтэй байгуулсан ковидын үед ор дэлгэх ажлын гэрээг тухайн эмнэлгийн нярав, нягтлан бодогчтой хийсэн байна. Мөн Монгол Кувейтын байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын нягтлан бодогч тус гэрээнд тусгасан 1 хоногийн төлбөрийг 30.0 мянган төгрөг байсныг 20.0 мянган төгрөг болгон бууруулан гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулан баталсан байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1 "Захирал дараах эрх, үүрэгтэй: 1/ тухайн үйлдвэрийн газрыг итгэмжлэлгүйгээр төлөөлөх", "Үйлчилгээ үзүүлэх тухай" 2021 оны 06 дугаар гэрээний 9.3, 9.8 заалтуудтай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.3. "Энэ хуулийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд төрийн аудитын байгууллага тухайн албан хаагчид холбогдох сахилгын шийтгэл ногдуулах талаар эрх бүхий албан тушаалтанд албан шаардлага өгөх ба эрх бүхий албан тушаалтан ямар шийдвэр гаргасан талаараа албан шаардлагад заасан хугацаанд төрийн аудитын байгууллагад хариу мэдэгдэнэ" Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-т заасныг үндэслэн

ШААРДАХ нь:

1. Захирлын эрх, үүргийг нягтлан бодогч, нярав хэрэгжүүлдэг зөрчлийг таслан зогсоож, зөрчил гаргасан албан тушаалтанд хуульд заасны дагуу сахилгын шийтгэл оногдуулж, биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Монгол Кувейт байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын захирал Х.Ерхулан даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:
АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
УВАА УУЛ АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
МӨНХТУЯА

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 03 дугаар сарын 15 № 482/20150054
АХГ-2022/02/НА-СТА-ТӨА

Улаанбаатар хот

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8.9.8-д заасны дагуу Монгол Кувейт байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тус байгууллагын барилгуудыг багцлан бүртгэсэн, 8 ханатай иж бүрэн тавилгатай сийлбэртэй гэрийг бүртгээгүй, ашиглалтгүй болон биетээр байхгүй хөрөнгөнд элэгдэл байгуулсан, журнал болон тайлангийн дүн зөрүүтэй зэрэг 7,505,000,000.00 төгрөгийн зөрчил илэрсэн.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах", 13 дугаар зүйлийн 13.1 "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", 13.7 "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно", 20 дугаар зүйлийн 20.2.3 "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, 20.2.6 "эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө." Монгол Улсын Ерөнхий аудиторов 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Барилга тус бүрээр үнэ тогтоож, бүртгэлгүй хөрөнгийг бүртгэлд авч, элэгдлийг зөв тооцон, нягтлан бодох бүртгэлийг үнэн зөв хөтөлж байх, албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Монгол Кувейт байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын захирал Х.Ерхулан, нягтлан бодогч Э.Бурмаа нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
УВАА УУЛ АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
М.МӨНХТУЯА

Монгол Улс Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51-264230

\\10.10.10.20\Bichig_Khereg\Alban Shaardlaga\2022\0315 Auditin 2 Gazar-182.Docx

0001001259

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 03 дугаар сарын 15

№ 483/20150054

Улаанбаатар хот

АХГ-2022/02/НА-СТА-ТӨА

Сахилгын шийтгэл ногдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8.9.8-д заасны дагуу Монгол Кувейт байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Өмнөх оны аудитаар өгсөн шилэн дансны цахим системд мэдээллийг бүрэн байршуулах албан шаардлагыг хэрэгжүүлээгүй, тайлант онд зөрчлийг давтан гаргаж, байгууллагын шилэн дансны цахим мэдээллийн санд 9 мэдээллийг ил тод байршуулаагүй, 47 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1 “мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх”, 4.1.3 “Тогтсон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх”, 4.1.4 “хуулийн дагуу нууцад хамааруулснаас бусад бүх мэдээлэл нээлттэй байх.” гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.3 “Энэ хуулийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд төрийн аудитын байгууллага тухайн албан хаагчид холбогдох сахилгын шийтгэл ногдуулах талаар эрх бүхий албан тушаалтанд албан шаардлага өгөх ба эрх бүхий албан тушаалтан ямар шийдвэр гаргасан талаараа албан шаардлагад заасан хугацаанд төрийн аудитын байгууллагад хариу мэдэгдэнэ” Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.1-т заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Шилэн дансны тухай хуульд заасан мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн байршуулж, ил тод байдлыг ханган ажиллаж, өмнөх оны аудитаар өгсөн албан шаардлага хэрэгжүүлээгүй албан тушаалтанд хуульд заасны дагуу сахилгын шийтгэл ногдуулж, биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Монгол Кувейт байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын захирал Х.Ерхулан даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
УВАА УУЛ АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
МӨНХТУЯА

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 03 дугаар сарын 15 № 484/20150054
АХГ- 0022/02/НА-СТА-ТӨА

Улаанбаатар хот

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8.9.8-д заасны дагуу Монгол Кувейт байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайланд, хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Аудит хийлгэхээр ирүүлсэн санхүүгийн тайлан Э-тайланд шивсэн санхүүгийн тайлангуудын үлдэгдэл зөрүүтэй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 "Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална." 5.1.4 "үнэн зөв байх", 20 дугаар зүйлийн 20.2.3 "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах", Сангийн сайдын 2017 оны 361 дүгээр тушаалаар баталсан "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн тайлан бэлтгэх заавар"-тай гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө." Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийг дагаж мөрдөх, санхүүгийн тайлангаа үнэн зөв бэлтгэн ирүүлж байх албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Монгол Кувейт байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын захирал Х.Ерхулан, нягтлан бодогч Э.Бурмаа нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
УВАА УУЛ АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ,

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
Ч.МӨНХТУЯА

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 03 дугаар сарын 15

№ 485/20150054

Улаанбаатар хот

АХГ-2022/02/4А-СТА-ТӨА

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8.9.8-д заасны дагуу Монгол Кувейт байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Нийт 12,800,000.00 төгрөгийн авлага, 218,500,000.00 төгрөгийн өглөгийн үлдэгдлийг харилцагч нартай тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, жилийн эцсийн тооллогын бүртгэлийг тооцоо бодож баталгаажуулаагүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.6 “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 “Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.” Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Авлага, өглөгийн болон хөрөнгийн үлдэгдлийг баталгаажуулсны үндсэн дээр нягтлан бодох бүртгэлд тусгаж байх, албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Монгол Кувейт байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын захирал Х.Ерхулан, нягтлан бодогч Э.Бурмаа нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
УВАА УУЛ АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ,

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Б.ГҮНЖИДМАА
Ч.МӨНХТУЯА

9006109
9019120396

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51-264230

\\0.10.10.20\Bichig_Kheregi\Alban Shaardlaga\2022\0315 Auditin 2 Газар-179.Docx

0001081353

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 03 дугаар сарын 15 № 486/20150054
АХГ- 2022/02/НА-СТГ ТӨА

Улаанбаатар хот

Сахилгын шийтгэл ногдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8.9.8-д заасны дагуу Монгол Кувейт байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Санхүүгийн тайланг хуульд заасан хугацаанаас 23 хоног хоцроож, 2021 оны 3 дугаар сарын 10-ны өдөр цахимаар ирүүлж, албажуулсан санхүүгийн тайлан, хөрөнгийн тооллогын бүртгэл, тооцоо бодсон акт, бусад холбогдох материалыг аудитад ирүүлээгүй, 2021 оны 1-9 дүгээр сард бараа материалын тайлан гаргаагүй, шатахууны тооцоо боддоггүй, бараа материалын тайланг аудитын явцад нөхөж хийсэн, нярав хувийн харилцаагаар байгууллагын гүйлгээг хийж, нягтлан бодох бүртгэлийг будлиантуулсан, кассын тайлан дахь дүн, огноо нь харилцахын дүн, огнооноос зөрүүтэй, нягтлан бодогч гүйлгээг интернет банкаар хийж байсан зэрэг зөрчил илэрсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 "төсвийн шууд захирагч ..., жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 25-ны дотор төрийн аудитын байгууллагад хүргүүлж, аудит хийсэн санхүүгийн тайланг 02 дугаар сарын 25-ны дотор харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлэх", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1, 13.7, 20 дугаар зүйлийн 20.1.1, 20.1.4, 20.2.3, 20.2.6 дахь заалтуудтай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.3."Энэ хуулийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд төрийн аудитын байгууллага тухайн албан хаагчид холбогдох сахилгын шийтгэл ногдуулах талаар эрх бүхий албан тушаалтанд албан шаардлага өгөх ба эрх бүхий албан тушаалтан ямар шийдвэр гаргасан талаараа албан шаардлагад заасан хугацаанд төрийн аудитын байгууллагад хариу мэдэгдэнэ" Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-т заасныг үндэслэн **ШААРДАХ** нь:

1. Хуульд заасан цаглабарт хугацаанд Төрийн аудитын байгууллагад санхүүгийн тайланг болон шаардлагатай баримт материалыг ирүүлээгүй, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй холбогдох албан тушаалтанд хуульд заасны дагуу сахилгын шийтгэл ногдуулж, биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Монгол Кувейт байгаль хамгаалах төв ТӨААТҮГ-ын захирал Х.Ерхуланд даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
УВАА УУЛ АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
Н.МӨНХТУЯА

[illegible]

[illegible]

[illegible]